

Textilní technik desinatér (kód: 31-062-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Textilní technik desinatér
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech v textilní a oděvní výrobě	4
Vytváření textilních tvarů, stříhů a nomenklaturních výrobků včetně dalších přípravků do výroby	4
Stanovování druhů polotovarů a množství materiálů pro textilní výrobu	4
Zpracování dokumentace pro výrobu textilií (spotřební normy, postupy pro finální úpravu a zpracování)	4
Zpracování výpočtů pro tvorbu nových modelů textilií	4
Spolupráce při vytváření podkladů pro tvorbu cen	4
Vypracování konstrukční dokumentace	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 14.10.2015 do: 15.03.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech v textilní a oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést orientaci v normách a v technických podkladech v textilní výrobě (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Prokázat znalost systémů a standardů kvality v textilu	Písemné ověření
c) Prokázat znalost textilních materiálů a produktů (druhy, vlastnosti, vady, způsoby rozborů a zkoušek)	Písemné ověření
d) Prokázat základní znalosti textilní technologie, základních druhů strojů a zařízení a konstrukcí textilních výrobků (předení, tkaní, pletení, výroba plošných textilií, úprava textilií)	Písemné ověření
e) Prokázat znalost běžných textilních surovin rostlinného původu, živočišného původu a syntetických (bavlna, len, vlna, hedvábí, syntetické materiály polyamidové (PAD), polyesterové (PES))	Písemné ověření
f) Prokázat znalost druhů přízí (mykaná a česaná; klasická, rotorová a kompaktní, jednoduchá a skaná), označování jemnosti přízí, parametrů přízí včetně jejich ověřování a nejčastějších vad přízí, znalost základů technologie výroby přízí	Písemné ověření
g) Prokázat znalost běžných druhů tkanin (charakteristika), parametrů včetně způsobů jejich ověřování a nejčastějších vad tkanin, znalost jejich konstrukce (dostava, vazby), přípravy pro tkaní (skaní, soukání, kanetování, snování, šlichtování) a znalost principu výroby tkanin (k čemu slouží osnovní vál, lamely, nitěnky, paprsek, způsoby a zařízení pro zanášení útku, způsoby a zařízení pro vzorování tkanin)	Písemné ověření
h) Prokázat znalost běžných druhů pletenin (charakteristika), parametrů pletenin včetně způsobů jejich ověřování a nejčastějších vad, znalost konstrukce pletenin, přípravy pro pletení, principů výroby pletenin a vzorování pletenin	Písemné ověření
i) Prokázat znalost účelu a principu předúpravy (odstranění nečistot a pomocných prostředků nanesených na přízi za účelem jejího snadnějšího zpracování, dodání vlastností umožňujících další zušlechťování jako savost, pevnost, bělost, lesk, afinitu k barvivům atd.) na operacích postřihování, požehování, odšlichtování, mercerace, vyvářka, bělení	Písemné ověření
j) Prokázat znalost účelu a principu finální úpravy, druhů finálních úprav (mechanické, chemické), apretace (účel, princip, druhy apretů, složení lázní), kalandrování (účel a princip, druhy kalandrů), sanforizace (kompresivní srážení), chemických úprav (nemačková, nežehlivá, fixace povrchových efektů, tužící, nehořlavé, bakteriální atd.)	Písemné ověření
k) Určit druhy textilních surovin a produktů (příze, tkaniny, pleteniny) na anonymních vzorcích	Praktické předvedení
l) Rozpoznat vady textilních surovin a produktů (příze, tkaniny, pleteniny) na anonymních vzorcích	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vytváření textilních tvarů, stříhů a nomenklaturních výrobků včetně dalších přípravků do výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit návrh na nový výrobek, dezén nebo variantu podle konkrétního zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zpracovat skicu a návrh v souladu s požadavkem na konstrukční řešení tkaniny na počítači	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Použít uživatelský program k technickému zpracování návrhů na grafickém SW	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Spolupracovat s technologem na vývoji a ověřování nových vazeb, výrobků a při návrhu konstrukce (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Spolupracovat s prodejcem a pracovníkem řízení zakázek při přijímání zakázek z hlediska výtvarných, konstrukčních a desinatérských možností (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Spolupracovat s návrháři při přípravě prezentace výrobků na důležité veletrhy a výstavy (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stanovování druhů polotovarů a množství materiálů pro textilní výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Spolupracovat s technologem při stanovení odpovídajících druhů materiálů, polotovarů podle zadání užitných vlastností pro navržený výrobek a v souladu s technologickými možnostmi strojů a zařízení (modelová situace)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Zpracování dokumentace pro výrobu textilií (spotřební normy, postupy pro finální úpravu a zpracování)

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovat konstrukční dokumentaci výrobků a vzorů pro zkoušky, zkušební a běžný provoz	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Odladit zpracovaný návrh s výrobními provozy (tkalcovny nebo pletárny nebo úpravny)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zkontrolovat natkaný vzorek textilie dle technické dokumentace. Schválit nový dezén dle technické dokumentace	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracování výpočtů pro tvorbu nových modelů textilií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést výpočty spotřeby materiálu, polotovarů a technické produktivity strojů na základě zpracované konstrukce textilie	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Spolupráce při vytváření podkladů pro tvorbu cen

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit podklady pro tvorbu cen na základě vypočtené předpokládané spotřeby materiálů a polotovarů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Vypracování konstrukční dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zpracovat dokumentaci k vytvořenému návrhu dezénu, včetně snovacího předpisu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zaevidovat dokumentaci návrhů a dezénů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/zdravotniPodminky.aspx?kod_sm1=29&id_jp=30902).

Uchazeč má ukončené střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Textilní technik desinatér pracuje v provozu textilní výroby a při své práci je zodpovědný za vývoj a technickou přípravu výroby textilií.

Uchazeči bude zadáno vytvořit návrh na nový výrobek, dezén nebo variantu podle konkrétního zadání vycházejícího z plánu vývoje nebo požadavku zákazníka nebo požadavku zakázkové kanceláře nebo jako příklad v rámci modelové situace připravené AOs. Parametry nových výrobků, nových dezénů a nových variant výrobků vycházejí z výrobních programů konkrétních textilních firem.

Zkouška podle tohoto hodnoticího standardu bude probíhat v prostředí běžného provozu v textilní výrobě a v odborné učebně. V odborné učebně se uskuteční písemný test zaměřený na znalosti odborné problematiky a BOZP; v testu prokazuje uchazeč znalosti, které využije při prokazování všech odborných kompetencí tohoto hodnoticího standardu. V odborné učebně se také uskuteční komunikace mezi zkoušejícím a uchazečem při řešení modelových situací, která bude simulovat činnosti při vývoji a technické přípravě výroby. Součástí zkoušky bude i činnost v reálném provozu, kde uchazeč na konkrétních příkladech činností (viz kritéria hodnocení k jednotlivým odborným kompetencím) navrhne řešení konkrétních problémů za přítomnosti odpovědného provozního pracovníka.

Praktická předvedení tedy spočívají zejména v ústní komunikaci, která bude mít podobu rozhovoru se spolupracovníky, přímo i metodicky nadřízenými, hrané scénky určité modelové situace. Jde o simulaci určité reálné ústní komunikace, např. jednání s pracovníkem zakázkové kanceláře, technologem, návrhářem, vedoucím provozu, prodejcem. Součástí praktického předvedení bude písemná a ústní reálná profesní činnost, např. písemné zaznamenání údajů, čtení konkrétní výrobní dokumentace apod. Autorizovaná osoba připraví před vlastní zkouškou komplexní úkoly (zadání pro řešení modelových situací), které obsahově pokryjí co nejvíce odborných kompetencí a kritérií hodnocení uvedených v tomto hodnoticím standardu, a které na modelových situacích umožní simulovat činnosti textilního technika dispečera. Pokud se týká dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v textilní výrobě, zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění zadaného úkolu, tj. jak si vede při pracovních činnostech v odborné učebně i v reálném provozu textilní výroby.

Písemné ověření probíhá formou písemného testu. Testy vytváří autorizovaná osoba na základě pravidel stanovených v hodnoticím standardu. Test může být uchazečům zadán v elektronické podobě.

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

B. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

B3. Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 70 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 50 % otázek.

Znalost běžných druhů textilních surovin a produktů (přízí, tkanin, pletenin) a rozpoznání vad bude prokázána vedle písemného způsobu i prakticky na anonymních vzorcích.

Uchazeč určí minimálně 12 vzorků surovin a produktů, tj. 3 vzorky surovin, 3 vzorky příze, 3 vzorky tkanin a 3 vzorky pletenin; dále uchazeč rozpozná vady na minimálně 12 vzorcích textilií (na 3 vzorcích suroviny, 3 vzorcích příze, 3 vzorcích tkaniny a 3 vzorcích pleteniny).

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výrobu + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vývoje a technické přípravy výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti textilní výroby a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vývoje a technické přípravy výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- c) Vyšší odborné vzdělání se zaměřením na textilní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vývoje a technické přípravy výroby textilií nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na textilní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vývoje a technické přípravy výroby textilií nebo ve funkci učitele odborných předmětů v textilních oborech nebo ve funkci učitele praktického vyučování v textilních oborech nebo ve funkci učitele odborného výcviku v textilních oborech, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- e) Profesionální kvalifikace 31-062-M Textilní technik desinatér + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti vývoje a technické přípravy výroby textilií, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici dílnu vybavenou na odpovídající úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Ochranné pracovní prostředky
- Výrobní předpisy, pracovní a technologické postupy
- Pracovní pomůcky (PC s přístupem do příslušných databází, formuláře, psací potřeby, technické normy)
- Úsek reálného provozu dle výrobního programu textilní firmy
- Stroje pro přípravu textilních materiálů a pro výrobu textilií dle výrobního programu textilní firmy
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Místnost pro písemnou část zkoušky, psací potřeby, formuláře s testy, popřípadě PC a testy připravené v elektronické podobě
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů při zkoušce
- Vzorky anonymních materiálů - surovin a produktů (příze, tkaniny, pleteniny)
- Drobné pracovní pomůcky (textilní lupa, jehla na párání)

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 20 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 8 až 12 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

VEBA, textilní závody, a. s., Broumov

INCOT, spol. s r. o., Králíky

Asociace textilního-oděvního-kožedělného průmyslu